

Handläggare
Jenny Tälth
Telefon: 08-50808516

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2023-11-23

Skrivelse om samverkan mellan socialtjänst och skola

Svar på skrivelse från Liberalerna och Moderaterna

Förvaltningens förslag till beslut

Skrivelsen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Liberalerna och Moderaterna har den 15 juni 2023 inkommit med en skrivelse angående hur samarbetet mellan socialtjänst och skola ser ut på Kungsholmen idag och hur förvaltningen vill utveckla det. Liberalerna och Moderaterna har ställt flertalet frågor till förvaltningen gällande hur samarbetet ser ut mellan socialtjänst och skola och hur verksamheterna fångar upp barn med olika typer av problematik. De undrar också hur samverkan med skolan kan förbättras samt vilka åtgärder som behövs för att minska narkotikaanvändning och förhindra att barn och unga dras in i kriminalitet.

Förvaltningen har idag flertalet samverkansforum för att samverka med förskola, skola, region och polis. Förvaltningen arbetar även löpande med att informera dessa samverkanspartners om socialtjänstens arbete och olika typer av risk- och skyddsfaktorer de ska vara uppmärksamma på. Förvaltningen arbetar även med att upprätta lägesbilder och åtgärdsplaner tillsammans med dessa samverkanspartners för att vi alla ska arbeta mot samma mål. Förvaltningen har flera olika arbetsmetoder för att tidigt uppmärksamma barn och unga i behov av stöd så som till exempel skolsociala team, socialsekreterare hos polisen och fältarbete.

Förvaltningen behöver fortsatt utveckla de metoder som används och arbeta för att utveckla redan etablerade samverkansforum.

Bakgrund

Liberalerna och Moderaterna har den 15 juni 2023 inkommit med en skrivelse angående hur samarbetet mellan socialtjänst och skola ser ut på Kungsholmen idag och hur man vill utveckla det.

Ärendet

I skrivelsen tar Liberalerna och Moderaterna upp att de tidigare har lyft olika frågor kring narkotikabruk bland ungdomar på Kungsholmen samt uppgifter om allvarliga hot från Stockholmsenkäten. Liberalerna och Moderaterna lyfter också att förvaltningen i verksamhetsplanen skrivit att man ska utöka stödet med skolsocionomer samt att man ska utveckla det uppsökande arbetet mot barn och unga. Utifrån detta har Liberalerna flera frågor till förvaltningen:

1. Hur samarbetar socialtjänst och skola i dagsläget för att:
  - a. fånga upp ungdomar som missbrukar alkohol eller narkotika och vidta åtgärder
  - b. hitta barn och ungdomar som riskerar att fastna i kriminalitet och vidta åtgärder
  - c. hjälpa barn och ungdomar som lider psykisk ohälsa i olika form
2. Vad krävs för att förbättra samarbetet mellan skola och socialtjänst ytterligare?
3. Vilka åtgärder förslår förvaltningen/socialtjänsten för att minska drogmissbruket bland ungdomarna på Kungsholmen?
4. Vilka åtgärder föreslår förvaltningen för att minska risken för att barn & ungdomar på Kungsholmen skall lockas till kriminalitet och i värsta fall fastnar i en kriminell livsstil?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen och har behandlats i pensionärsrådet. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att ta del av yttrandet, eventuella synpunkter framgår av separat skrivelse.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Samverkansforum

Förvaltningen har idag flera olika samverkansforum tillsammans med skolan som hjälper till att fånga upp barn och unga i behov av stöd som till exempel barn och unga i behov av särskilt stöd (BUS) och socialtjänst, skola, polis och fritid (SSPF). I dessa forum tas frågor upp kring vilka målgrupper de olika verksamheterna möter och vad deras svårigheter och behov av stöd består av. I forumen uppmärksammas även förändringar i verksamheterna och problematik i målgrupper samt om det finns behov av att utveckla samverkan. Under hösten/vintern 2023 och våren 2024 kommer det inom ramen för BUS göras ett fördjupande arbete kring målgrupper och deras behov. Arbetet består av en kartläggning av vilka svårigheter det finns i samverkan mellan de olika verksamheterna samt om det finns någon målgrupp där verksamheterna ser att det finns extra behov av samverkan.

Skolsociala team

Förvaltningen arbetar med skolsociala team (SST). I dessa team arbetar en skolsocionom, tillsammans med skolan, med de barn som har en viss procents frånvaro. Förvaltningen ser att arbetet i dessa team leder till att fler barn återgår till undervisning och får godkända betyg. Skolsocionomen arbetar mycket med familjen i hemmet och utanför skoltid. Utifrån kunskap från SST har förvaltningen tillsammans med socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och Järva stadsdelsförvaltning ansökt om pengar från sociala investeringsfonden och fått dessa beviljade till ett projekt som kallas SST+. Detta kommer att utveckla arbetet med SST ytterligare då det kommer finnas två SST team. Det ”vanliga” SST arbetar förebyggande med barn och unga som har lägre frånvaro men som ändå ses som problematisk och SST+ är en biståndsbedömd insats för barn med omfattande skolfrånvaro.

Information till skolor och förskolor

När det gäller enskilda individer som andra verksamheter möter, så som skolan eller regionen, där det inte finns en kontakt med socialtjänsten är socialtjänsten beroende av att dessa verksamheter hjälper till med information till föräldrar och vid oro gör en orosanmälan. Familjeenheten vid socialtjänsten har därför utformat ett informationsmaterial till förskolor och skolor gällande risk- och skyddsfaktorer, information om föräldrautbildningar, möjligheten till råd och stöd för föräldrar och möjligheten att konsultera socialtjänsten. Vidare finns också information i materialet om anmälningsplikten och vad man som anställd inom förskolan och skolan kan tänka på i samband med anmälningar, anmälningsmöten och vad som händer hos socialtjänsten efter en anmälan. Utifrån kunskapen om droganvändandet inom stadsdelsområdet finns också specifik information kring barn som lever i familjer där det finns missbruk. Socialtjänsten kommer ut till förskolorna och skolorna för att sprida ovanstående information och vid dessa tillfällen finns även möjlighet till mingel då man vet att det förenklar för anmälare att kontakta socialtjänsten när man känner till socialsekreterare. Socialtjänsten arbetar också med att öka antalet gemensamma anmälningsmöten tillsammans med förskolan och skolan då det ofta leder till bättre samverkan.

Förvaltningen informerar också löpande skolor om vilka varningstecken de ska vara uppmärksamma på gällande kriminalitet och att så tidigt som möjligt kontakta polis och socialtjänst vid misstanke om detta. Till exempel har information om Gängsnacket (en guide för föräldrar och andra viktiga vuxna) skickats ut till alla skolor med uppmaning till skolorna att skicka ut denna till föräldrar.

Fältarbete

Förvaltningen har utökat bemanningen med en fältassistent och de besöker ofta skolorna inom stadsdelsområdet för att möta ungdomar där de befinner sig. Fältassistenter söker kontakt med ungdomarna och om det uppstår oro så gör de en orosanmälan. Fältassistenter håller även i programmet Respekt och Självrespekt på skolorna som är mycket uppskattat. Utifrån förvaltningens lägesbilder har det uppmärksammats att det finns skolor som ligger intill den öppna drogscenen och där har förvaltningen utökat fältandet under dagtid.

Exempel på förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, doping, tobak och spel (ANDTS)

Förvaltningen har upprättat ett bokningssystem där alla skolor kan boka in fältassistenter för föreläsningar till elever gällande alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel. Bokningssystemet är nytt och håller på att implementeras men redan nu kommer bokningar in löpande. Förvaltningen har en handlingsplan gällande ANDTS och kommer fortsätta utveckla arbetet inom området tillsammans med skolorna, då skolorna är de som möter barn och ungdomar mest. Under vintern 2023 kommer förvaltningen ha en workshop gällande cannabis tillsammans med Mini Maria, som riktar sig till alla rektorer (på både kommunala skolor och friskolor) inom stadsdelsområdet.

Fritidsverksamhet

En viktig skyddsfaktor för att barn och unga inte ska hamna i missbruk eller kriminalitet är ledarledda fritidsaktiviteter. Inom stadsdelsområdet är barn och unga som deltar i föreningsliv och idrottsaktiviteter hög och har varit så under de år som detta har mätts. 91 procent av barn och unga i skolenkäten svarar att de deltar i idrottsaktiviteter varje vecka och 72 procent är delaktiga i en förening. Detta är höga siffror och de är också mycket högre om man jämför med ytterstadsdelar där resultatet ligger på cirka 70 procent för idrottsaktiviteter och 50 procent för föreningsliv. Det är viktigt att denna siffra fortsatt är hög och förvaltningen arbetar till exempel med lovaktiviteter och med fritidsgårdarna för att barn och unga ska kunna testa på olika typer av aktiviteter de är intresserade av.

När det gäller utsatta grupper har förvaltningen ett extra ansvar för att se till att de har trygga platser de kan vara på. Förvaltningen har egna fritidsgårdar för personer som identifierar sig inom hbtqi, barn och unga med funktionshinder och det anordnas tjejkvällar.

Trygghetsarbete

I det generella trygghetsarbetet arbetar förvaltningen för att få den öppna drogs scenen vid Fridhemsplan att försvinna. Detta görs i flera olika forum så som Effektiv samordning för trygghet, platssamverkan, trygghets- och säkerhetsråd. Till trygghets- och säkerhetsrådet bjuds gymnasiechef, grundskolechef och föreskolechef in och där sker ett informationsutbyte gällande till exempel narkotikahandel och användning på Kungsholmen. Det viktigaste i detta arbete är att alla samverkanspartners deltar för att få samma information och arbeta mot samma mål.

Exempel på förebyggande arbete mot kriminalitet

När det gäller kriminalitet har förvaltningen en socialsekreterare som delvis har sin arbetsplats i polisens lokaler. Detta för att tidigt kunna arbeta med barn och unga som blir misstänkta för att ha begått ett brott. Förvaltningen håller även på att utbilda flera personer i ett föräldraskapsstöd, På rätt väg, som riktar sig till föräldrar med barn som uppvisar normbrytande beteende och/eller riskbeteenden för kriminalitet, men som inte är brottsaktiva. Till verksamhetsplanen 2024 kommer förvaltningen revidera lägesbild och till tertialrapport ett 2024 gör en åtgärdsplan utifrån samverkansöverenskommelsen med polisen, strategin för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet och våldsbejakande extremism.

Resultatet i Stockholmsenkäten

I Liberalernas och Moderaternas skrivelse står det att barn och unga ”missbrukar narkotika i större utsträckning än i andra delar av staden”. Förvaltningen har inte en stor andel barn och unga som blir aktuella vid socialtjänsten på grund av missbruk av narkotika och vill förtydliga att det är skillnad på att testa narkotika, det vill säga ett riskbruk, och att vara beroende av narkotika, det vill säga ett missbruk. Utifrån de två frågorna i Stockholmsenkäten (om barnet/den unge ”någon gång använt narkotika” och om barnet/den unge ”någon gång har använt narkotika under den senaste 4-veckorsperioden”) är det svårt att dra slutsatser kring hur mycket av narkotikaanvändningen som är ett missbruk. När det gäller båda frågorna har Kungsholmen tidigare legat högt men ligger nu på samma nivå som staden generellt. Kungsholmens resultat är lägre än Norrmalms, Östermalms och Södermalms resultat. När det gäller resultatet på frågan om barnet/den unge ”någon gång har använt narkotika under den senaste 4-veckorsperioden” är de så låga att det handlar om enstaka individer. Resultatet på Stockholmsenkäten stämmer bra överens, och skulle kunna förklaras, med forskning som publicerades under 2023 i avhandlingen ”Cannabis use in adolescence: Studies of trends, correlates and adverse mental health

consequences.” I avhandlingen framkommer att det är högre sannolikhet bland ungdomar som har minst en förälder med högre utbildning att testa cannabis men risken för att använda cannabis frekvent är högre bland ungdomar som har föräldrar som saknar högre utbildning.

Resonemanget ovan är inte för att förminska oron för barn och unga som testar/brukar narkotika utan för att tydliggöra utgångspunkten i förvaltningens arbete med frågan. Förvaltningen behöver fortsatt arbeta preventivt tillsammans med skolorna i stadsdelsområdet för att minska antalet barn och unga som testar narkotika och bevilja insatser för de individer som hamnar i beroende. Både när det gäller narkotika och kriminalitet behöver förvaltningen fortsätta att utveckla samarbetet med förskolor, skolor och polis utifrån arbetet som är beskrivet ovan. Förvaltningen behöver även arbeta med kompetenshöjande åtgärder när det gäller nya målgrupper för att medarbetare ska kunna arbeta med dessa två områden på bästa sätt.

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut är att skrivelsen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör

Anna Hamlin
Avdelningschef

Bilagor

1. Skrivelse från Liberalerna och Moderaterna.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2023-10-30
Anna Hamlin, Avdelningschef	2023-10-27